

Linie, som i forrige Aarhundrede blev fulgt med Hensyn til de kirkelige Love, og som er blevet fortsat i de foreliggende Lovforslag, der er i god Kontakt med den Udvikling, der har fundet Sted indenfor Sognemenighederne. Efterhaanden som nyt Liv og friske Kræfter rørte sig i vor Folkekirke, voksede der nemlig en stærkere kirkelig Bevidsthed og Selvstændighed op indenfor Menighederne, hvilket igen gav sig Udslag i Trang til og Ønske om at styre sig selv med Hensyn til de kirkelige Anliggender i den enkelte Sognemenighed, og denne Trang til Selvstyre er jo navnlig imødekommet ved Menighedsraadslovene af 1903 og 1912 samt af det nu foreliggende Lovforslag, der altsaa ikke er et Brud med Venstres tidligere Kirkepolitik, som der tales saa meget om, men er en naturlig Følge heraf. De foreliggende Lovforslag er i høj Grad i Kontakt med Kirkelivets Udvikling og Krav i vort Land, og jeg tror og haaber derfor, at de vil bidrage til, at vi gaar en Opgangtid i Folkekirken i Møde. Men alt vil selvfølgelig her afhænge af, om der i Fremtiden ved Menighedsraadsvalg og Menighedsraadsarbejde vil blive gaaet frem som nu efter kirkelige Linier; hvis andre Synspunkter skulde gøre sig stærkere gældende og blive Nr. 1, hvis det blev Hensynet til de politiske Partier, der blev afgørende, ja, da frygter jeg, at Udviklingen vilde komme ind paa et farligt Spor. Jeg er ubetinget glad over, at der lægges øgede Opgaver ud til Sognemenighederne, thi der er ingen Tvivl om, at Kræfterne vil vokse med Opgaverne. Holberg siger i et af sine Skrifter — selvfølgelig i en anden Sammenhæng —: „hvis mere os betroet var, vi kunde mer forrette“. Det skal nok vise sig ogsaa at passe paa den danske Menighed. Der er sikkert i Sognene langt mere Kærlighed til og Interesse for Kirkens Anliggender nu end før 1903, og den vil sikkert gennem disse Love ganske naturligt vokse sin stille Vækst. Det gaar som overalt i Livet, at Kræfterne vokser med Opgaverne, men er der ingen Opgaver, da sløves Kræfterne og svinder til sidst fuldstændig bort.

Jeg kan derfor kun se paa de foreliggende Lovforslag som en naturlig Fortsættelse af de kirkelige Frihedslove, som Venstre hidtil har været Talsmænd for her i Landet. Dermed vil jeg ikke sige, at vi indenfor Venstre indtil de mindste Enkeltleder har været enige om disse Lovforslag. Med stor Glæde konstaterede Oppositionen i Folketinget, at der var Forvirring indenfor Venstres Rækker. Da jeg hørte den radikale Ordfører udtale disse Ord, følte jeg det som

en stor Kompliment til Venstre, thi det var jo i Virkeligheden en Tilkendegivelse af, at Venstrepartiet var saa rummeligt, at det kunde give Plads for forskellige kirkelige Anskuelser. Hvis vi indenfor et Parti som Venstre, der repræsenterer en saa stor Del af den danske Befolkning, havde udtalt os om de foreliggende Lovforslag uden at antyde nogen Meningsforskel, noget forskelligt Syn paa disse vigtige Spørgsmaal, kunde man med Sandhed sige, at det stod smaat til med Hensyn til den aandelige Frihed indenfor Partiet, og at vi var tvunget af en Partiordre, som vi værsaagod havde at lystre; men saaledes er det heldigvis ikke. Vi staar indenfor Venstre hver især med sin frie, personlige Opfattelse af de forskellige Spørgsmaal, og Forskellighederne i Opfattelse kommer selvfølgelig — og heldigvis — frem ved en Forhandling som denne. Disse forskellige Opfattelser paa enkelte Punkter til Trods har vi dog indenfor Venstre kunnet følges godt ad i det væsentlige ved Drøftelsen af Lovforslagene, idet de ved deres Frisind og Indrømmelse til Menighederne af Selvstyre absolut maa siges at være i god Kontakt med Venstres tidligere Kirkepolitik. Saaledes er Lovforslaget om Sognebaandsløsning og Brug af Kirkerne en Udvidelse — man kan vel næsten sige til sin yderste Konsekvens — af tidligere Frihedslove paa dette Omraade, og alene dette Lovforslag maatte kunne faa al denne Tale om Reaktion til at forstumme. Men selvfølgelig skal Oppositionen have noget at indvende, og man har saa beklaget sig over, at der skal være 20 Familier indenfor en Frimenighed, inden den kan faa Lov til at benytte Kirken til fast Brug, hvorimod Tallet for Valgmenighedernes Vedkommende er nedsat til 10 Familier. Skønt jeg under Frimenighederne alt muligt godt, finder jeg det dog rimeligt, at der gøres denne Forskel, men Spørgsmaalet er ikke af stor Betydning, da der her i Landet, saa vidt mig bekendt, kun er en 3—4 Frimenigheder, og med den udvidede Ret, der nu gives et Antal af blot 5 Familier til at indkalde en anden Præst til at holde Gudstjeneste i vedkommende Familiers Sognkirke, vil der neppe i kommende Aar blive særlig Trang til Oprettelse af nye Frimenigheder.

Lovforslaget om Adgang til Præstembeder i Folkekirken synes heller ikke i det store og hele at indeholde noget Konfliktstof — paa et enkelt Punkt nær. Da der fremdeles er temmelig ringe Tilgang til det teologiske Studium, er det naturligt, at Lovgivningsmagten prøver at lette Ad-